

01.02 Τα είδη χαρτών

Γιατί υπάρχουν διαφορετικά είδη χαρτών

Όλοι μας έχουμε κάποια στιγμή την ανάγκη να ψάξουμε κάτι σ' έναν χάρτη. Καθένας από εμάς όμως δεν ψάχνει το ίδιο με τον άλλον.

Υπάρχουν χάρτες που είναι βασικοί για κάθε τόπο, αφού μας δίνουν πληροφορίες για τη μορφή του εδάφους και για τα έργα των ανθρώπων πάνω σε αυτό. Οι χάρτες αυτοί ονομάζονται **γενικοί**.

Υπάρχουν επίσης και χάρτες που αναφέρονται σε ένα χαρακτηριστικό θέμα, που μπορεί να ενδιαφέρει μόνο ορισμένους ανθρώπους. Διαφορετικοί χάρτες ενδιαφέρουν ένα ναυτικό, έναν πεζοπόρο, έναν άνθρωπο που χρησιμοποιεί το μετρό ή τις αστικές συγκοινωνίες ή κάποιον που θέλει να μάθει τις μεταβολές της θερμοκρασίας σε έναν τόπο. Οι χάρτες αυτοί ονομάζονται **θεματικοί**.

Παράδειγμα γενικού και θεματικού χάρτη

Οι διπλανοί χάρτες απεικονίζουν την Ελλάδα, αλλά ο καθένας μάς δίνει διαφορετικές πληροφορίες για τη χώρα μας. Οι δύο πρώτοι χάρτες της εικόνας είναι γενικοί χάρτες, ενώ ο τρίτος θεματικός.

Ο πρώτος χάρτης παρουσιάζει βασικά στοιχεία για τη χώρα μας, όπως βουνά, νησιά, ποτάμια κ.ά. και ονομάζεται **γεωμορφολογικός χάρτης**. Ο δεύτερος χάρτης δίνει μεγαλύτερη σημασία στα ανθρωπογενή χαρακτηριστικά, όπως οι πόλεις, τα λιμάνια, οι δρόμοι κ.ά. και ονομάζεται **πολιτικός χάρτης**.

Ο τρίτος χάρτης, ο οποίος παρουσιάζει τα κύρια προϊόντα που καλλιεργούνται στη χώρα μας, είναι ένας θεματικός χάρτης και ονομάζεται **χάρτης παραγωγής προϊόντων**.

Αστικοί - Παραγωγικοί - Ιστορικοί Χάρτες

Αστικοί Χάρτες : Δίνουν πληροφορίες για μια πόλη, τους δρόμους, τις πλατείες, τα οικοδομικά τετράγωνα και γενικά τα αξιοθέατά της

Παραγωγικοί Χάρτες : Δίνουν πληροφορίες για την οικονομία μιας περιοχής και τα προϊόντα που παράγονται σ' αυτήν.

Ιστορικοί - Θρησκευτικοί Χάρτες

Ιστορικοί Χάρτες : Δίνουν πληροφορίες για αρχαιολογικές περιοχές και μνημεία.

Θρησκευτικοί Χάρτες : Συνήθως δίνουν πληροφορίες για την περιοχή, όπου έζησε και έδρασε ο Ιησούς Χριστός και τις περιοχές που επισκέφθηκαν οι Απόστολοι.

Ναυτικοί - Κλιματικοί Χάρτες

Ναυτικοί Χάρτες : Όπως λέει και το όνομά τους δίνουν πληροφορίες για τις θαλάσσιες οδούς, τα βάθη της θάλασσας, την παρουσία υφάλων κ.λπ.

Κλιματικοί Χάρτες : Δίνουν πληροφορίες για το κλίμα μιας περιοχής.

Οδικοί - Ορειβατικοί Χάρτες

Οδικοί Χάρτες : Δίνουν πληροφορίες για το οδικό δίκτυο (εθνικές και επαρχιακοί οδοί) μιας χώρας.

Ορειβατικοί Χάρτες : Δίνουν πληροφορίες για τα μονοπάτια μιας περιοχής, τα καταφύγια που υπάρχουν στα βουνά κ.λπ.

Γλωσσάρι

Ανθρωπογενή χαρακτηριστικά: τα ανθρώπινα δημιουργήματα που υπάρχουν στο φυσικό περιβάλλον

Γενικός χάρτης: ο χάρτης που περιέχει βασικά γεωμορφολογικά και ανθρωπογενή στοιχεία

Γεωμορφολογικός χάρτης: ο χάρτης που παρουσιάζει τα βουνά, τις πεδιάδες, τους ποταμούς, τις λίμνες κ.λπ. μιας περιοχής

Θεματικός χάρτης: ο χάρτης που παρουσιάζει ένα συγκεκριμένο θέμα

Πολιτικός χάρτης: ο χάρτης που παρουσιάζει στοιχεία από το ανθρωπογενές περιβάλλον

Αν θέλεις, διάβασε κι αυτό...

Η ιστορία του χάρτη στην αρχαία Ελλάδα

Ο Μέγας Αλέξανδρος, ως καλός μαθητής του Αριστοτέλη, είχε φροντίσει κατά τις εκστρατείες του, οι επιστήμονες που είχε πάρει μαζί του να κάνουν ολόκληρη

συλλογή από τυπογραφικές αποτυπώσεις, οι οποίες θα χρησίμευαν για τη σύνθεση ενός χάρτη της Ασίας.

Κατά το 300 π.Χ. ο φιλόσοφος Δικαίαρχος, μαθητής και αυτός του Αριστοτέλη, επιχείρησε να κάνει ένα χάρτη του γνωστού κόσμου. Υπολόγισε το ύψος μερικών βουνών και προσπάθησε να μετρήσει την περιφέρεια της Γης.

Ο Ερατοσθένης επανέλαβε αυτό το σχέδιο, να κάνει δηλαδή έναν επιστημονικό χάρτη της γήινης σφαίρας, αλλά με μέσα και μέθοδο ανώτερα από του Δικαίαρχου. Συγκέντρωσε όλα τα «σημεία» που είχαν αποκατασταθεί επιστημονικά σε γεωγραφικό μήκος και γεωγραφικό πλάτος.

Απόσπασμα από το βιβλίο «Ο αρχαίος ελληνικός πολιτισμός» του Αντρέ Μπονάρ

Τόμος 3ος , σελ. 268